

**W.V. 32521 Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen.
Inbreng OSF en D66, H. ten Hoeve, 19-04-2011.**

Voorzitter,

Het is een wat verwarrend geheel: de tegemoetkoming die de AOW aanvult wordt afgeschaft, in plaats daarvan komt er een tegemoetkoming voor in Nederland belastingplichtigen ouder dan 65 jaar, en daarna zal volgend jaar deze tegemoetkoming weer worden afgeschaft voor diegenen die geen of niet volledige AOW genieten. Als ik het allemaal goed begrepen heb. Dus eerst vallen een groot aantal in het buitenland wonende genietters van de tegemoetkoming af en komen er tegelijk een aantal in het binnenland of soms ook in het buitenland wonende belastingbetalers bij, en volgend jaar gaat het binnenlandse deel van die groep die er nu bij komt, plus nog een aantal deel-AOW'ers, er weer af.

Overzichtelijk en begrijpelijk is anders. En de eerste vraag is dan natuurlijk of dat niet anders had gekund. In één keer de zaak regelen in plaats van eerst te veel mensen wat geven en het dan weer afnemen. En het tweede is dat er bij zoveel onbegrijpelijkheid, die eigenlijk alleen maar verklaarbaar is uit de wens om tot bezuiniging te komen, ernstige twijfel rijst aan de Europese houdbaarheid van deze kunstgrepen. Die twijfel is al geuit door de Raad van State en wordt natuurlijk hevig verder aangeblazen door de in het buitenland van hun AOW genietende 65 plussers, die in eerste instantie de dupe worden van de maatregel. Wijst ook de vreemde gang van zaken niet juist op de nauwe relatie tussen koopkrachttegemoetkoming en AOW?

Is de minister het met mij eens dat het probleem waar wij mee zitten in feite ontstaat doordat wij niet AOW en belastingheffing als twee afzonderlijke, gescheiden dingen zien, maar die twee in hun combinatie willen benaderen. En dan dus bij ontevredenheid over de uitkomsten aan beide kanten, bij de AOW of bij de belastingheffing, kunnen morrelen, zodat ook inderdaad eigenlijk niet meer is vast te stellen waar het nu wezenlijk om gaat: om het gewenste niveau van basisinkomen voor ouderen of om belastingfaciliteiten die ten goede moeten komen ook aan degenen die geen belasting betalen. Zou het uitgangspunt niet beter simpel kunnen wezen, aan de ene kant, dat de AOW een niveau dient te hebben dat wij verantwoord vinden als basisinkomen voor diegenen die binnen onze Nederlandse gemeenschap hun werkzame leven hebben doorgebracht. En willen we daarvoor de bestaande netto-netto koppeling met het minimumloon gebruiken, of willen we het anders regelen? Die AOW, zoals die wordt vastgesteld als basisinkomen, kan dan uiteraard ook geëxporteerd worden. Maar die AOW hoeft dan niet meer met extra fiscale faciliteiten aangevuld te worden. En daarnaast past dan, aan de andere kant, een fiscaal stelsel waarin keuzes gemaakt worden ten aanzien van belastingplicht en waarin natuurlijk gekozen kan worden voor een systeem van heffingskortingen voor diegenen die wij willen ontzien. Maar daarbij passen dan niet tegemoetkomingen voor degenen die weliswaar te weinig verdienen om belasting te betalen, maar wel het door de gemeenschap vastgestelde verantwoorde basisinkomen ontvangen.

Anders gezegd. Dat toeslagen worden verleend aan mensen die naar onze opvatting te weinig inkomen hebben gelet op hun omstandigheden kan verantwoord zijn. Maar toeslagen verlenen aan een groep die een AOW ontvangt die bedoeld is als volledig basisinkomen lijkt toch onredelijk. Of de AOW is te laag, of de toeslag is niet nodig.

Voorzitter, de praktijk is hier, en trouwens vaak, natuurlijk anders dan een simpel denkende ziel zou wensen. Dat een fiscale tegemoetkoming ook gegund wordt aan AOW'ers die te weinig inkomen hebben om belasting te betalen klinkt nog redelijk. Maar de vraag van daarnet herhalend: betekent dat dan niet dat wij de AOW te laag vinden? En dat een fiscale tegemoetkoming ook gegund wordt aan AOW'ers die te veel inkomen hebben om te kunnen profiteren van de heffingskorting, klinkt minder redelijk. Maar als wij dat toch zouden vinden, betekent dat dan niet dat de heffingskorting ook bij hogere inkomens verleend zou moeten worden? Er deugt dus iets niet, lijkt mij, met onze manier van ingewikkeld maken. Misschien kan de minister daar eens op reflecteren.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat als inderdaad de bedoeling van de AOW tegemoetkoming was om ook degenen met te weinig inkomen om de heffingskorting te kunnen incasseren, daar toch van te laten profiteren, dan hebben we wel een erg dure manier gekozen om dat probleem op te lossen. En dan mag daar wel iets aan gedaan worden. Met het voorliggende wetsontwerp doen we er inderdaad iets aan, maar blijft het nog steeds een dure oplossing. En zelfs met de maatregelen die dan daarna nog komen blijft het duur, want AOW'ers die wel van de heffingskorting profiteren blijven ook nog eens de tegemoetkoming er bovenop ontvangen. En degenen die te veel verdienen voor de heffingskorting blijven ook profiteren. Ook al wordt dat inderdaad, zoals de minister schrijft, door de belasting die daarop geheven wordt, wat minder. We zetten misschien wel een stap in de goede richting, maar het lijkt maar een kleine stap. Misschien kan de minister aangeven van hoeveel belang deze kleine stap nu principieel feitelijk is. Dat het de schatkist 8 miljoen per maand oplevert maakt natuurlijk dat het financieel wel van enig belang is, dat is mij wel voldoende duidelijk. Alhoewel daar dan weer de vraag bij te stellen is of die 8 miljoen voor één maand reden genoeg is om af te wijken van het algemene uitgangspunt dat maatregelen alleen per 1 januari of 1 juli in werking treden. Ook daar zou ik van de minister wel een antwoord op willen hebben.

Per saldo, voorzitter, reden genoeg om de beantwoording van de minister af te wachten om een oordeel te kunnen vormen. In het besef trouwens, dat we wat de Europese houdbaarheid betreft niet echt van deze minister, maar pas van de rechter een duidelijke uitspraak kunnen verwachten.